

Sygn. akt V KS 27/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **P. C.**

oskarżonego z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 20 grudnia 2018 r.,

skargi prokuratora

na wyrok Sądu Okręgowego w S.

z dnia 26 czerwca 2018 r., sygn. akt IV Ka [...],

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w S.

z dnia 16 maja 2017 roku, sygn. akt V K [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem z dnia 16 maja 2017 r., sygn. akt V K [...], uznał P. C. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 284 § 1 k.k. i za to, przy zastosowaniu art. 37a k.k., wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 30 złotych. Ponadto na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł

wobec oskarżonego obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych A. M. C. i O. J. C., reprezentowanych przez A. C., kwoty 65 878,64 złotych.

Powyższy wyrok został w całości zaskarżony przez P. C.. Po rozpoznaniu apelacji, Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z dnia 26 czerwca 2018 r., sygn. IV Ka [...], uchylił zaskarżony wyrok i sprawę P. C. przekazał do ponownego rozpoznania. Rozstrzygnięcie uzasadniono tym, że zdaniem Sądu Okręgowego w sprawie zachodzi konieczność przeprowadzenia w całości na nowo przewodu sądowego.

Skargę na ten wyrok Sądu Okręgowego na niekorzyść oskarżonego wniósł Prokurator Rejonowy w S., zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, tj. art. 437 § 2 zd. 2 in fine k.p.k., przez uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w sytuacji, gdy w sprawie nie zachodzi konieczność przeprowadzenia przez Sąd I instancji na nowo przewodu sądowego w całości, a postępowanie to w istocie sprowadza się do uzupełnienia postępowania dowodowego polegającego w zasadzie na uzupełniającym przesłuchaniu P. C. oraz A. C. w zakresie okoliczności związanych złożeniem na utrzymanie dzieci, uzyskaniem dokumentów potwierdzających dokonywanie płatności na potrzeby dzieci, co mogło nastąpić w toku postępowania odwoławczego. W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się zasadna.

Zacząć należy od tego, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jako powód podjęcia przez Sąd Okręgowy rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym podano konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego w całości, celem ustalenia istoty świadczenia o nazwie K., z którego miały pochodzić wskazane w zarzucie pieniądze, a nadto potrzebę rzetelnego zbadania kwestii rzeczywistych kwot przekazywanych przez oskarżonego na potrzeby swoich dzieci. Sąd Okręgowy wskazał, że konieczne wydaje się w tym celu uzupełniające przesłuchanie P. C. oraz A. C. na opisywane przez oskarżonego w apelacji okoliczności związane złożeniem na utrzymanie dzieci, a prawdopodobnie także G. K., z której konta (wg

twierdzeń zawartych w apelacji) miał korzystać oskarżony w celu przekazywania pieniędzy na ich potrzeby, jak też uzyskanie i przeanalizowanie obrazującej te działania, pełnej dokumentacji.

W ocenie Sądu Najwyższego należy zgodzić się z autorem skargi, że dokonanie we wskazanym zakresie ustaleń faktycznych, jak i przeprowadzenie wymienionych przez Sąd Okręgowy dowodów, nie wymagało przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Sąd Rejonowy przeprowadził wszak w sposób niewadliwy szereg dowodów, na których możliwe było – po ich uzupełnieniu na rozprawie odwoławczej – oparcie ustaleń faktycznych co do wypełnienia przez oskarżonego znamion zarzucanego mu występków. Braki postępowania dowodowego przed Sądem Rejonowym, w szczególności skutkujące koniecznością uzupełniającego przesłuchania oskarżonego i przedstawicieli ustawowej pokrzywdzonych, czy zgromadzenia niezbędnej dokumentacji, mogą być bowiem usunięte poprzez stosowne działanie Sądu odwoławczego, bez konieczności ponownego przeprowadzenia pierwszoinstancyjnego przewodu sądowego w całości. W niniejszej sprawie obowiązkiem Sądu Okręgowego było uzupełnienie materiału dowodowego, a następnie dokonanie jego oceny i ustalenie stanu faktycznego, a na jego podstawie podjęcie stosownego rozstrzygnięcia. Przeszkodą dla takiego postąpienia Sądu Okręgowego nie była też bynajmniej faktyczna bierność oskarżonego w postępowaniu przed Sądem I instancji, gdyż ta – jak trafnie zauważył Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku – była wyłącznie skutkiem zaniechań oskarżonego. Skutki podjęcia aktywnej obrony dopiero na etapie postępowania odwoławczego obciążają wyłącznie oskarżonego i nie mogą być przyczyną odstępstw od konieczności rygorystycznego przestrzegania wyjątkowego charakteru rozstrzygnięcia kasatoryjnego w postępowaniu odwoławczym.

Konkludując, w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszej sprawie nie było konieczności powtórzenia przewodu sądowego w całości, skutkiem czego rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego o uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego i przekazaniu do ponownego rozpoznania naruszało normę art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. W takim stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania

w postępowaniu odwoławczym. W jego toku Sąd Okręgowy dokona niezbędnego – jego zdaniem – uzupełnienia materiału dowodowego, jego całościowej oceny i ustali fakty niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy, a następnie podejmie stosowną decyzję procesową w zgodzie z art. 437 k.p.k.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji.